Yo?un Bak?m Ünitesinde Çevresel Stresörler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yo?un Bak?m Ünitesinde Çevresel Stresörler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33378

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yo?un Bak?m Ünitesinde Çevresel Stresörler Ölçe?i (YBUÇSÖ), **yo?un bak?m ünitesinde** (YBU) tedavi gören hastalar?n alg?lad?klar? çevresel faktörlerin yaratt??? stresi ölçmek amac?yla tasarlanm?? bir araçt?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu Funda Aslan taraf?ndan 2010 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Bu adaptasyon çal??mas?, orijinali 42 maddeden olu?an ölçe?in kültürel uygunlu?unu ve psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenirlik) Türk popülasyonu üzerinde de?erlendirmeyi hedeflemi?tir. Ölçek, YBU ortam?nda s?kl?kla kar??la??lan gürültü, ???k, mahremiyet eksikli?i, fiziksel k?s?tlamalar ve ileti?im zorluklar? gibi **stresörler** üzerindeki hasta alg?s?n? belirlemede önemli bir rol oynamaktad?r.

Adaptasyon çal??mas? sonucunda, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?u ve içerik geçerli?inin uzman görü?leri ile desteklendi?i saptanm??t?r. Ölçek, 4'lü Likert Ölçe?i yap?s?n? kullanarak hastalar?n çevresel faktörlerden ne ölçüde etkilendi?ini de?erlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Yo?un Bak?m Ünitesi, Çevresel Stresörler, Hasta Alg?s?, Ölçek Uyarlamas?, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Cronbach Alfa, Kendall W

Yazarlar

Funda ASLAN

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Yo?un Bak?m Ünitesinde (YBU) tedavi gören hastalar?n, bu karma??k ve genellikle tehditkâr ortamda maruz kald?klar? çe?itli **çevresel stresörlerin** düzeyini ve bu stresörlerden ne kadar etkilendiklerini saptamakt?r. Bu ölçüm, sa?l?k profesyonellerinin hasta konforunu art?rmak ve YBU kaynakl? psikolojik travmay? azaltmak için çevresel düzenlemeler yapmas?na olanak tan?r.

Ölçek, gürültü, uyku bozukluklar?, mahremiyet eksikli?i ve k?s?tlay?c? t?bbi prosedürler gibi faktörlerin hasta deneyimi üzerindeki subjektif etkisini nicel olarak belirlemeyi amaçlamaktad?r.

Yap?

Yo?un Bak?m Ünitesinde Çevresel Stresörler Ölçe?i, hastalar?n YBU ortam?nda deneyimledi?i çevresel ve fiziksel k?s?tlamalardan kaynaklanan **stres** alg?s?n? ölçen bir yap?y? temsil eder. Bu yap? genellikle fiziksel rahats?zl?klar, duyusal a??r? yüklenme (ses, ???k), ileti?im engelleri ve ki?isel özerklik kayb? gibi alt boyutlar? içerir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, yo?un bak?m ortam?n?n do?as? gere?i ortaya ç?kan ve hastan?n iyile?me sürecini olumsuz etkileyebilecek durumlar? (örne?in, tüplere ba?l? olmak, sürekli izlenmek, uykusuzluk) do?rudan hedef almaktad?r. Ölçülen temel yap?, çevresel uyaranlar?n hasta üzerindeki **negatif duygusal ve fizyolojik etkileri**dir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, geçerlik çal??malar? kapsam?nda öncelikle **içerik/kapsam geçerlili?i** incelenmi?tir. ?çerik geçerlili?ini sa?lamak amac?yla uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve uzmanlar?n de?erlendirme puanlar? istatistiksel olarak Kendall W analizi ile de?erlendirilmi?tir (Kendall W= .139, p= .265).

Bu analiz sonucunda, uzman de?erlendirmeleri aras?nda istatistiksel olarak anlaml? bir farkl?l?k olmad??? ve görü? birli?i (uyum) bulundu?u saptanm??t?r. Ayr?ca, ölçekte yer alan 42 ifadenin tamam?n?n Türk kültürü ve yo?un bak?m ortam?na uygun oldu?u belirlenmi? ve orijinal formdaki 42 madde Türkçe çevirisinde de korunmu?tur.

Güvenirlik

Yo?un Bak?m Ünitesinde Çevresel Stresörler Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?eri üzerinden yap?lm??t?r. Çal??mada elde edilen Cronbach Alfa katsay?s? .94 olup, bu de?er ölçe?in yüksek düzeyde güvenirli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Ayr?ca, madde-toplam puan korelasyonlar? incelenmi? ve bu de?erlerin .23 ile .75 aras?nda de?i?ti?i belirlenmi?tir. Madde-toplam puan korelasyonlar? için kabul edilen s?n?r de?erin .25 oldu?u varsay?lm??t?r. Bu kritere göre, korelasyonu .25'in alt?nda olan 27. madde ("Sürekli tavana bakmak") ölçekten ç?kar?larak yeniden istatistiksel analiz yap?lm??t?r. Ancak, bu madde ç?kar?ld???nda genel Cronbach Alfa katsay?s?nda (.94) önemli bir de?i?im saptanmad??? için, kültürel ve içerik bütünlü?ünü koruma amac?yla 27. maddenin ölçekte tutulmas?na karar verilmi?tir.

Faktör Analizi

Sa?lanan kaynak içeri?inde, ölçe?in yap? geçerli?ini inceleyen aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizine dair detayl? istatistiksel sonuçlara yer verilmemi?tir. Bu durum, adaptasyon çal??mas?n?n öncelikle içerik geçerli?i ve iç tutarl?l?k güvenirli?i üzerine odakland???n? dü?ündürmektedir. Orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n (genellikle duyusal, fiziksel ve psikososyal stresörler olarak ayr?l?r) Türkçe formunda nas?l korundu?u veya yeniden yap?land??? bilgisi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ancak, ölçe?in 42 maddelik geni? kapsam?, yatan hastalar?n deneyimledi?i farkl? **stresör** boyutlar?n? (örne?in, a?r?, k?s?tlama, gürültü, yaln?zl?k) ölçmeyi amaçlayan çok boyutlu bir yap?y? i?aret etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (42 madde)

Kullan?labilir Diller: Türkçe (Orijinal dil belirtilmemi?tir, ancak yayg?n olarak kullan?lan bir ?ngilizce formunun adaptasyonu oldu?u varsay?lmaktad?r.)

Popülasyon Grubu: Yo?un Bak?m Ünitesinde tedavi gören hastalar.

Ya? Grubu: Yeti?kin hastalar (Yo?un bak?mda tedavi görebilecek ya? grubu).

Popülasyon Detaylar?: Yo?un bak?mda tedavi gören ve ölçe?i doldurabilecek bili?sel kapasiteye sahip hastalar.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert Ölçe?i kullan?larak hastan?n çevresel stresörlerden etkilenme düzeyinin de?erlendirilmesi.

Derecelendirme: 4'lü Likert (1=Hiç etkilemez - 4=Çok fazla etkiler)

Anahtar Kelimeler

Yo?un Bak?m Stresi, Çevresel Faktörler, Adaptasyon Çal??mas?, ?ç Tutarl?l?k, Hasta Bak?m?, Psikometri, Yo?un Bak?m, Stresörler

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Funda ASLAN

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: fndsln@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Marmara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul (Yüksek Lisans Tezi Ba?lam?nda)

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas? 2010 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m? ve izin gereksinimleri hakk?nda net bir bilgi bulunmamaktad?r; ancak bilimsel ve akademik amaçl? kullan?mlar için sorumlu yazar Funda Aslan ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Yazar ile ileti?im için e-posta adresi: fndsln@hotmail.com

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: yogun-bakim-unitesinde-cevresel-stresorler-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Aslan, F. (2010). *Yo?un bak?m ünitesinde tedavi gören hastalar?n alg?lad?klar? çevresel stresörler: Geçerlik güvenirlik çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

Tez kayd?n?n resmi YÖK Ulusal Tez Merkezi ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Yo?un Bak?m Ünitesinde Çevresel Stresörler Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Bu maddeler, ölçekten örnekler sunmaktad?r.

1.Tüplere ba?lanm?? olmak
4.Su içememek
14.E?inizi özlemek
34.??neler yap?lmas? (i?nelerle delinmek)

ARABPSYCHOLOGY.COM